

04 Ekim 2017
GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610-**26743**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-10677)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 16.01.2017 tarihli ve 43452547-120.07-78061 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Didem ENGİN'in tarafıma tevcih ettiği 7/10677 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-10677 Esas Numaralı Önerge Cevabı (2 sayfa)

Sorular 1, 5, 6, 10:

15 milyonu aşan nüfusuyla İstanbul ülkemizin en büyük metropolüdür. Turizmden sanayiye varıncaya kadar pek çok sektörde ekonomimize en büyük katkıyı sağlamakta ve son açıklanan resmi verilere göre İstanbul'un ülkemiz Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYİH)'sındaki payı %30.5'e ulaşmaktadır.

Ancak 2016 yılının son günlerinde İstanbullular Hükümetin öngörüsüz enerji arz yönetimi sebebiyle elektrik kesintilerinin hayatı felç ettiği bir haftayı yaşamak zorunda bırakılmıştır. Elektrik kesintileri yalnızca gündelik yaşamı ve konutlardaki elektrik kullanımını etkilemekle kalmamış, sanayinin yoğunlaştığı yerlerde ve organize sanayi bölgelerinde de üretimde ciddi aksamalara sebep olmuştur. Bu çerçevede;

- 2016 yılının son haftasında İstanbul'da yaşanan ve 2017 yılı başında da devam eden elektrik kesintilerinin gerçek sebebi nedir?
- İstanbul'da ve Türkiye genelinde gezdirme yoluyla kesintiler yapıldığı yani elektrik tüketimini kontrol altında tutabilmek için bölge bölge kesintiye gidildiği iddiaları doğru mudur? Bu konu hakkında kamuoyunu bilgilendirmeyi düşünüyor musunuz? Elektrik kesintileri daha ne kadar süre devam edecek?
- Sanayinin yoğunlaştığı yerler ve organize sanayi bölgelerinde de elektrik kesintisi yaşanmakta, bu nedenle üretim sektöre uğramaktadır. Ayrıca elektrik kesintileri sebebiyle jeneratörü olmayan kamu kurumları da kesintilerden olumsuz bir şekilde etkilenmiştir. Örneğin birçok devlet okulunda çocuklar soğukta ders çalışmak zorunda kalmıştır. Sanayi bölgelerinde ve kamu kurumlarında bir daha böyle bir durumun yaşanmaması için hangi tedbirler alınmaktadır?
- Soğuk hava ve kış şartlarının daha da ağırlaşması durumunda kesintilerin artarak devam etmesi riskine yönelik alınan önlemler nelerdir?

Cevaplar 1, 5, 6, 10:

29.12.2016 tarihinde ülkemizin Trakya ve Kuzey Batı Anadolu Bölgelerinde yaşanan olumsuz hava koşullarından dolayı elektrik sisteminin ana iskeletini oluşturan 400 kV iletim seviyesinde 12 adet enerji iletim hattı arızalanarak servis harici olmuş, İstanbul-Adapazarı Bölgesindeki 400 kV tüm iletim hatlarında buzlanma ve şiddetli rüzgâr nedeniyle 14 adet direk yıkılmış, çok sayıda direkte toprak kulesi yıkılması ve toprak teli kopmalarından kaynaklı arızalar meydana gelmiştir.

Sanayi bölgelerinde ve kamu kurumlarında yaşanan durumun tekrarlanmaması için her türlü teknik güçlendirme çalışmaları devam etmektedir.

Sorular 2, 3, 7, 8, 9:

- Vatandaşlarımızın da çok tepki gösterdiği yaz saati uygulamasının plansız bir şekilde kalıcı hale getirilmesi nedeniyle elektrik tüketiminin arttığı, dolayısıyla elektrik arzının yetersiz kaldığı iddiaları doğru mudur? Yaz saati uygulamasının kalıcı hale getirilmesi elektrik tüketimini ne kadar artırmıştır? İstanbul'da aylık bazda elektrik tüketim artışı ne kadar olmuştur?
- Yaz saati uygulamasının kalıcı hale getirilmesi ortalama bir hanenin elektrik fatura maliyetinde ne kadar artışa neden olmuştur? Yaz saati uygulamasının kalıcı hale getirilmesinin ülkemize toplam maliyet artışı ne kadar olmuştur?
- Kış saati uygulamasından vazgeçilmesi vatandaşların gündelik yaşamlarını oldukça olumsuz etkilemiş, sabah havanın çok geç aydınlanması sebebiyle çocuklar karanlıkta okula gitmek mecburiyetinde bırakılmıştır. Aynı şekilde çalışan kadınlar da ülkemizde artan taciz ve tecavüz vakaları nedeniyle endişe içinde sabah karanlıkta işe gitmek mecburiyetinde kalmaktadırlar. Bakanlığınız kış saati uygulamasından vazgeçilmesinin çalışanların ve öğrencilerin psikolojisi üzerinde yarattığı olumsuz etkilerin tespitine ilişkin bir çalışma yapmış mıdır?
- Yaz saati uygulamasının sürekli hale getirilmesi dış ekonomik ilişkilerimizi de olumsuz

oei

etkilemektedir. Uygulamanın sürekliliği en önemli ihracat pazarlarımız olan Avrupa kıtası ile aramızdaki saat farkını artırmış, bu da ihracatçılarımızı ve sanayicilerimizi sıkıntıya sokmuştur. İhracata ve ekonominin geneline olumsuz etki eden sürekli yaz saati uygulamasından vazgeçmeyi düşünüyor musunuz?

- Kış saati uygulamasından vazgeçilmesi kararı alınırken görüşü alınan kurum ve kuruluşlar hangileridir? Bakanlığınız bu kararı almadan hangi bilimsel, ekonomik ve sosyolojik çalışmaları yapmıştır?

Cevaplar 2, 3, 7, 8, 9:

Bilindiği üzere 30 Ekim tarihinden itibaren kış saati uygulamasına geçilmeyerek yaz saati uygulaması etkilerinin görüldüğü dönem başlamıştır. Kısa süreli veriler üzerinden yapılan analiz tasarruf açısından olumlu olmakla birlikte veri miktarı, çeşidi, istatistiksel karşılaştırılabilirlik yöntemleri geliştirilerek daha detaylı çalışma yapılmasına devam edilmektedir. Bununla birlikte, 8:00-17:00, 8:30-17:30, 9:00-18:00 mesai saatleri için ayrı ayrı 81 il için çalışma yapılmış, yaz saati uygulamasının toplam aydınlık süresini artırdığı tespit edilmiştir.

Yaz saatinin tüm yıl boyunca uygulanmasıyla akşam mesai ve okul çıkışlarına denk gelen karanlık zaman dilimi azaltılmış ancak oluşan karanlık, batı illerimizde sabah saatlerini kısmen etkilemiştir. Diğer yandan kış saati uygulamasının yapıldığı geçtiğimiz yıllarda yine 7:30 ve öncesi evden ayrılmak durumunda kalan öğrenciler karanlıkta yola çıkmakta, ayrıca 16:00 ve sonrasında karanlıkta dönmekte idi. Yaz saati uygulaması ile öğrencilerin karanlıkta yolculuk etmesi en azından akşam saatlerinde engellenmiş olmaktadır. Dolayısıyla konunun etrafıca analiz edilmesi ilgili kurum ve kuruluşlarca, varsa oluşan risk analizlerine göre ek önlemler alınması gerekmektedir. Bunun yanı sıra; Bakanlığımızca ilgili tüm kurum ve kuruluşlara söz konusu uygulamanın etkisi nedeniyle oluşabilecek önlemlerin kurum ve kuruluşların kendi görev ve sorumluluk alanları içerisinde alınmasına dönük resmi bilgilendirme yapılmıştır.

Yaz saati uygulamasının etkilerinin bilimsel olarak incelenmesi ve raporlanması amacıyla Bakanlığımız koordinatörlüğünde, İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) tarafından bilimsel bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Bahse konu bilimsel araştırma sonuçları yaz saati uygulamasının enerji tüketimine etkisi ile psikolojik/sosyolojik etkilerinin incelenmesi olarak iki kısımda ele alınmıştır. Bilimsel araştırma sonuçları, ülkemizin jeopolitik konumu ile doğusu ve batısı arasındaki doğal saat farkları da dikkate alındığında uygulanmakta olan saat diliminin sürekli GMT+3'e geçirilmesinden elde edilecek enerji verimliliği kazanımları (yıllık bazda aydınlanma süreleri, gün ışığı kullanımı vb. dâhil olmak üzere) ile psikolojik/sosyolojik etkilerin (saat değişimlerinin getirdiği kaygı, stres, depresyon) yaratacağı olumsuzlukların da azaltılmasına katkı sağlayacağını göstermektedir.

Soru 4:

BOTAŞ'ın doğalgazla elektrik üreten santrallere verdiği gazda kesintiye gittiği iddiaları doğru mudur? Aralık ayı içerisinde yeterli miktarda gaz alamadığı için kısa ya da uzun süreli olarak devreden çıkartılmak mecburiyetinde bırakılan doğalgaz santrali var mıdır? Devreden çıkartılan bu santraller hangileridir?

Cevap 4:

İçinde bulunduğumuz ağır hava koşullarının sadece ülkemizi değil, doğalgaz tedarik kaynaklarımızı da etkilemesine rağmen Bakanlığımız Arz Güvenliği Koordinasyon Kurulu'nun aldığı tedbirler sayesinde doğalgaz kaynaklı bir elektrik kesintisi uygulamasına ihtiyaç duyulmamıştır.